ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ޢަދުލިއްޔާ

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 22 ވަނަ ބައްދަލުވުން

11 ޖޫ 2025

ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އައު އިމާރާތް (ކޮމިޓީ ރޫމް 11)

ފެށުނު ގަޑި: 13:00

ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ 22 ވަނަ ބައްދަލުވުން

(11 މާ 2025)

{ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު؛ މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުބާރިކް}

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޢިއްޒަތްތެރިން މަޖިލީހުގެ ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ 21 ވަނަ ބައްދަލުވުން ފެށީ. މި ވަގުތު ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ؛ މާފުކުރައްވާތި! ޢިއްޒަތްތެރިން މަޖިލީހުގެ ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ 22 ވަނަ ބައްދަލުވުން ފެށީ. މި ވަގުތު ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެވޮޑިގެންވީ، ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޟް، ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް، ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޙްމޫދު ޝާހިދު، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްސައްތާރު މުޙައްމަދު، ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީގައި މިއަދު އެޖެންޑާކޮށްފައި؛ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އަޒްމިރަލްޑާ ޒާހިރު ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަގާމުން ވަކިކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ޖުޑިޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ޢިއްޒަތްތެރިންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމާއި އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު އަލްއުސްތާޛް މަހާޒް ޢަލީ ޒާހިރު ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަގާމުން ވަކިކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ޖުޑިޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކުރުން. އެއާއިއެކު އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ، މި އެޖެންޑާއަށް ދިއުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީން އިއްތިފާޤުގައި ނިންމާފައިވާ ބިލު، ބަންދަރު ނައިބުގެ ޤާނޫނުގެ ބިލުގައި އޮތް ކުށެއްގައި މާއްދާއެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުޑަ ތަންކޮޅެއް އޮތް ބިލުގައި ނުހިމެނި އޮތުމާ އެކަށައި އެ ބިލު އެއްކޮށް ނިންމާލައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަދަމުން ފޮނުވާލި އެކަން ފުރިހަމަކުރެވިގެން ކަމަށް ވާތީ، މި އެޖެންޑާއަށް ދިއުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ހަމަ އެޖެންޑާ، މި ދެންނެވި ބަޔަށް ދާން ގަސްތުކުރަނީ، މިކަމާ އެބައްޔާ އެއްވެސް އިއްތިފާޤުން ނިންމާލުމަށް ފަހު، މި ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގައި، އެޖެންޑާ؛ ބަންދަރު ނައިބުގެ ޤާނޫނު މި ދެންނެވި ބިލުގައި އޮތް އިސްލާހު ޢަމަލުކުރުމަށްފަހު ކުރިއަށްދިޔުމަކީ. އާދެ! އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އިއްތިރާޒުނުކުރައްވާ އެޖެންޑާ ފުރުޞަތު ދޭން. އެޖެންޑާ ބަންދަރު ނައިބުގެ ޤާނޫނުގެ ބިލު އެ އިސްލާހަށް ޢަމަލުކުރުމަށް. އާދެ! ބިލުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ އިސްލާހު އޮތް ބިލުގައި ފާހަގަކުރެއްވުމާ!

<u>އިދާރީ ޤާނޫން ވާހަކަދެއްކުން:</u>

ބަންޑާރަ ނައިބުގެ އޮފީގެ ބިލަށް އަންނަނިވި އިސްލާހު ގެނައުން. ބިލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ބިލުން އުނިކުރުން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:</u>

ކޮބައިތޯ 4 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަންޑާރަ ނައިބު އޮފީހުގެ؟ މި ބިލަށް ފަހުން ލިބިފައިވާ އިސްލާހުތަކުގެ ތެރޭގައި ބަންޑާރަ ނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމަނާފައިވާ އެއް ކަމެއް އުނިކުރަން އައިސްފައި އޮތް އިސްލާހު މިއީ. އެހެންކަމުން، މިއާ ގުޅޭ ގޮތުން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެބަ އޮތްތޯ ޚިޔާލެއް. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ހޯދުދު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުއްސަތާރު މުޙައްމަދަށް.

<u>ހޯދުދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްސަތާރު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި މާއްދާ މިހެން ޑްރާފްޓްކޮށްފައި ބަންޑާރަ ނައިބުގެ؛ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާހުކުރަމުން މިދާ ބިލު، ބަންޑާރަ ނައިބުގެ އޮފީހާ ގުޅޭ ބިލުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމަ ގޮތް ވާނެ. އެއީ އެހެން ގާނޫނުތަކުން މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ކަނޑައަޅާފައި ބަންޑާރަ ނައިބާ މަސްއޫލިއްޔަތާ މި ގާނޫނުގެ ބޭނުންކުރެވޭނެ ހިނގައިދާނެ. އެ ސަބަބަށް ބަލައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، ބަންޑާރަ ނައިބު އޮފީހުގެ ހުރިހާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި އިޚްތިޞާޞްތަކުން ކަނޑައެޅޭނެ ގޮތަށް މިހާރު މި އިސްލާހު ކުރެވުނު ބިލުގައި ކަމަށް. އެހެންކަމުން، މި މާއްދާ އުނިކުރަން ފެނޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:</u>

އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމަށް.

<u>ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކުން:</u>

އާދެ! ހޯދުދު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުއްސަތާރު މުޙައްމަދު އެ ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން.

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:</u>

އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް އަހާނަން. މި ބިލުގެ މި އިސްލާހާ އެކީގައި މުޅި ބިލު ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްދެއްވުމަށް. އެދުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީން ކުރިން ވެސް ފާސްކޮށްފައި، އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ފާހަގަކުރިން، މިއީ އަސްލު ރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުލިބޭ ދޫކޮށްލެވިފައި އޮތް ބަޔަކަށް ވާތީ އެކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާތީ އެކަން ކުރިއަށް މި ގެންދިޔައީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް އަހާނީ މި އިސްލާހުތަކާ އެކީ މުޅި ބިލު ކޮމިޓީން ފާސްކުރުމަށް. އެބަ އޮތޯ އާދޭ ކުރިން އެއްވެސް އިޢުތިރާޒެއް މެންބަރަކު ފާހަގަކުރައްވާފައި ކަމެއް. ނެތް. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް މި އަހަނީ، ބަނޑާރަ ނައިބު އޮފީހުގެ ބިލަށް ކޮމިޓީން ގެނެސްފައި މިވާ އިސްލާހުތަކާ އެކީގައި މި ބިލު ކޮމިޓީން ފާސްކުރުމަށް. އަދި އިތުރު ގޮތެއް އިޤްތިރާޙު ކުރެއްވީމާ އަދި ރަނގަޅުކޮށްދިނުމަށް ދި ކަންކަން ކުރުން. އެގޮތަށް ބިލު ފާސްކުރަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަށް. (ވޯޓުދެއްވުން) މި ވަގުތު ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން މި ބިލު ފާސްވެއްޖެ. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެ ވޯޓުދެއްވީ؛ ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރު އަބްދުލްމަޖީދު ރިޔާޒް، ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނަޝީދު، ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރު އަބްދުއްސައްތާރު މުޙައްމަދު، ފުވައްމުލައް މެދު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާކިރު. އާދެ! މި އެޖެންޑާ ނިމުނީ. އެހެން ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ އެޖެންޑާގައި ދެވަނައަށް މި އަދި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އެޖެންޑާކުރި މަސައްކަތަކީ. އެއީ ގާނޫނުއަސާސީގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ދެ ފަނޑިޔާރުކަމަށް ވަކިކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅިފައި މި ވާ މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތަކީ. އާއްމުގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރަތަމަ ފޮނުއްވާ ހުށަހެޅުއްވާނަން. އަޅުގަނޑުމެން އިއްޔެގައި ވެސް މިގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައި ވަކި ހުށަހެޅުމެއް އަޅުގަނޑުމެން އިއްޔެ ވަގުތު ބޭނުންވާ ކަމަށް އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރުން ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓުކޮށްދެއްވާނަން. އެހެންވީމާ، އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފޯރު ހުށަހަޅުއްވާނަން، މިކަމުގައި އިތުރަށް މެންބަރުން ފާހަގަކުރައްވާނެ ބޮޑެތި ކަންކަން ނުވަތަ ހުށަހެޅުއްވުމެއް ކޮށް ވަގުތު ހުށަހަޅުއްވަން. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނަޝީދަށް.

<u>ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އިއްތިފާޤުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތުގެ ބައެއް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައި ވީ. ހަމަ އަޅުގަނޑު އިތުރަށް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، ދިރާސާގައި، ޕީ.އެސް.ސީ ދިރާސާގައި ބަޔާނާއެކު ފާހަގަކުރެވިފައި ހުރި ކަންކަމުގެ

ޤާނޫނުގައި 4.1.5- 4 ޑިސެންބަރު 2024ގައި ގދ. ފިޔޯރީ އަސަރީގޭ ޖ. އިސްމާޢީލް ޝަރީފް، މ. ޗާންސެލަރީގޭ
އިންތިހާބު ބައިގެ ދުވަސް ފަށައިގެންގޮސް ހަނގުރާމާގައި "ޖޫރީ ޑިސްއޯޑަރ" ނަމަކަށް ކިޔާ ސްކޫލެއްގައި
މަސައްކަތްކުރުމުގެ ހިދުމަތްތަކުގެ ތީގެ ބޮޑުގައި 450 ރުފިޔާ ކައުންސިލަން ދައްކާފައިވެއެވެ. އަދި މި ސްކޫލުގެ ދުވަސް ނަންބަރު
ކޯޓަރީގައި ޖ. އިސްމާޢީލް ޝަރީފް؛ ދޭން ފޮނުވާ ދިމާލުން ތަފާސްހިސާބު އަޅައިގެން ބަލައިގެން އެއްވާ ދިވެހި ފުރުޞަތު އެ
ކޯޓަރިއަށް ވަނުވެ. ވަރަށް ސަރުކާރު ތިޔާފައި އެކު ގޮތަށް އަލުގަނޑު މިދެނެނޯ. ހަމަ މި ރިޕޯޓުގެ މައްސަލަ
ނިންމުމުގައި ފާހަގަކުރެވުނު، މައްސަލަ ބެލި ލިޔުން މެންބަރުންނަށް ފާހަގަކުރެވުނު ގޮތުގެ ބާބުގައި 3.3 .3.3ގައި
ފާހަގަކޮށްފައި މި އޮތީ، ބަރަހަނާ ހާލުގައި އޮތްކަމަށް ތުހުމަތު ނަމަ ބަލައިގެން ޤާނޫނީ ހަރަކާތް ނުވާ ކަމަށް. ބަރަހަނާ
ހާލުގައި އޮތް މީހެއްގެ ބަދަނާ ލުބު ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުމަކަށް ހާމަކުރުމުގެ ނަމަ އެ މީހާ އެ ތަނަކަށް ގެނެސްފައިވާނީ
އެހެން ކަމެއް ކުރުމަށް ކަމަކަށް ގަބޫލުކުރެވޭ، އޭގެ ކުރިން ތަހުގީގުކުރާ ކަމަށް. އަސްލު މައްސަލައިގެ ޖެހިގެން ބަޔާ،
ފުރަތަމަ އެ ބައި ތަފާސްހިސާބު ތަޅައިގެން އެ އޮތީ. ތަފާސްހިސާބު ތަޅައިގެން އޮތީ އެއީ ބަރަހަނާ ގޮތަށް ފާހަގަކުރެވޭ.
އެންގުނީއްޖާ މަޖިލީހުން މީހުން ހިނގާފައިދިޔަ ބާބުގެ ޖުމްލަ ދަށަށްގެން ގޮވާވީތީ ވީސް އެހިގެން އެ އޮތީ
ބަރަހަނާކަމަށް ކިޔައި. ހާލުތު ތަފާތު ނޫ؟ ބަރަހަނާކުރި ހާލުތު؟ ޖިސްމާނީ ބަރަހަނާކުރި ހާލުތު އެކަނި؛ ފުރިހަމަ
އެއްފަހަރު އެއްބަސްވެގެން ނުއޮތް ތެޔޮބަލާ ޖިސްމާނީ ބަރަހަނާ ހާލުގައި އޮތް ފާހަގަކުރެ. ހަމައެކަނި ޓީ.އެސް.ސީގެ
މައްސަލަ ބެލި ލިޔުން ބަޔާނުގައިވާ ޖިސްމާނީ ބަރަހަނާ ހާލުގައި އޮތް ކަމަށް...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ހަމަ؛ މާލޭ ދާދު ހުވާކުރެއްވުމު! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވާހަކަ އަޙްމަދު ހަމަ ދެއްކެވި ގޮތް.
އަޙްމަދު ހަމަ ކުރިން ވެސް ފާހަގަކުރެއްވިއްޔާ، އަޙްމަދުގެ ހާލަތުން ކިޔާ ދުވާލުތަކަށް މިގެ މެންބަރުން،
މެޖޯރިޓީގެ މެންބަރުން ވަކިވެސް. އަޙްމަދުގެ ހާލަތުގެ ތަޢާރަފު އިޖުރާތު ފުރިހަމަވާ ބެލުން. އަޙްމަދުގެ ހާލަތުގައި
އެބައުޅޭ، މައްސަލައިގެ އެންމެ ފުރަތަމަ ފުރުސަތު ހިއްސާކުރި މެޖޯރިޓީގެ މެންބަރުން ވަނަނަމްބަރުގެ އަށް އޮފީ
ކުރިޔަށްގެންދިޔަ ފުރާނަތަކުން ފާހަގަކޮށްލެވިފައި. މިއީ ހަމަ ސިޔާސީ ފުރުސަތު ކަމެއް. ވޯޓުލުމަށް ނަމާދަވަނަ ގައިދާތަކުގައި ފަސޭހަވާނުވާ
ވެރިކަމުގެ ކަންކަން ހިނގައިދޭ އެ ބަޔަކު އެބައިތޯ ކަނޑައެ. ހަމަ އެއްބަދަލުވުން ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީން؛ ހަމަ ރިޕޯޓް
ބައްލަން ވަގުތު ވާނެ ހަމަ އަޙްމަދުގެ ގޮތުގައިވާ ކަންތައްތަކަށް ލިބޭނެ ކަމަށް. ހަމަ ފުރާވެ ދުވަހު ނިންމައި ބައެއް ފުރާވަނަ
ހޮވޭ، ސްޓޭޓުމެންޓް ކޮންމެ 4 ފަރާތަކުން، އެއްބަސް ވަނީ ފަރާތުން ހިސާބުން ގަބޫލް. އެކަމަކީ، އަޙްމަދުގެ ކުރިން
ދައުރެއް ގެންދިޔައީ ބަލައިދެނީ ވަރަށް ސަރުކާރު، އިޖުރާތު ރަނގަޅު ގަވާއިދުތަކުގެ ހިސާބުގައި އެއީ. އެ ގޮތަށް ފާހަގަކޮށްލެވިފައި

އަޅުގަނޑުމެން ކިހާވަރަކަށްތޯ ނިއުޒައިރަށްވީ ތަބުރޭ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަރަށް ތަފުސީލަށް މި ދަނީ. އެހެންކަމަށްވާތީ، އަޅުގަނޑު އެ ސުވާލު އުފުލީ ހަމަ. އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގައި އެބައޮތޯ އެ ބާރު އެގޮތަށް އެކަން ކުރުމުގެ. މަޖިލިސް ގަވާއިދު މިހާރު ތަންފީޒުކުރޭ. އެ ސުވާލު އަޅުގަނޑު މި އޮތީ. އެހެންވީމާ...

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދައްކަވުން:

އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު، ގަވާއިދުގެ 230 ވަނަ މާއްދާ. އަދި އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުރިއަށް މި ދަނީ އިނގޭތޯ. 30 ވަނަ މާއްދާގައި ނުބުނޭ ވަކި ކަމެއް ނުބުނާނެކަމަކާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވަރަށް ލުއި ވަކި ގޮތަކަށް ބަޔާންކުރޭ ނުކުތާ ކުރެވޭން ކަމަކީ ކޮބައިކަން.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދައްކަވުން:

30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ވަރަށް ސާފު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ނޫން. (ނ)ގައި...

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދައްކަވުން:

ޕީޕަލްސް މަޖިލީހުން ފަނޑިޔާރުން މަގާމުން ވަކިކުރުމުގެ މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމުގައި ބަލާނީ، ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2008 (ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަންގެ ގާނޫނު)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތަށް ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހުގައެވެ. އޭގެއިތުރަށް ނުބެލޭނެ ވާހަކައެއް، އެކަށީގެން ވެސް ނުލެއްވުނުތޯ. އެހެންވީމާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ބަޖެޓް ވަކި ކަމެއް ބަޖެޓްކޮންޓްރޯލްގައި އޮތީއެއް. މާނައަކީ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި، ބަޖެޓް ވަކި ކަމެއް ބަޖެޓްކޮންޓް ރޯލްގައި އޮތީއެއް، ގަވާއިދުގައި މިގޮތަށް ބަޖެޓްކުރާ ހާލަތުގައި އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ދިޔާ ގުޅޭ ގޮތުން ދިޔާ ފުރަސަތު ރިޕޯޓުގެ އެއްވެސް އެންމެހައި ދާނަމަ. އެ ސުވާލު ހަމަ އޮތީ.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދައްކަވަން:

އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިޕޯޓެއް ލިބުނީމާ ދެތިން ގޮތެއް ވަގުތުން ހިނގައިދާފައި، އިތުރަށް ޕްރޮކިއުމަންޓް ރިޕޯޓު މި ބަލަން ޖެހެނީ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން:

މިހާރު ނަމޫނާ މަޖިލީހުގައި ކޮންޓްރޯލްގައި އޮތް ގޮތް އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ. ދެން އެހެންވީމަ މި މަސްއޫލިއްޔަތުގައި އިތުރަށް ތަފްސީލު...

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދައްކަވަން:

މާލިއްޔަތު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު އޮތް ގޮތުން ގަވާއިދަށް ވެސް ބަދަލެއް ގެނެވިދާނެ ބަދަލުކޮށް އެދިސްކަށް؛ މަޖިލީހުން ބިލެއް ފާސްކުރާ ބިލުގެ ކުރިއަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިސް ދެވޭނެ ކަމެއް ދެން ވީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އަޅުގަނޑު އެކަށައެޅިގެން ނުން ގަވާއިދު ހުރި. އަޅުގަނޑުމެން ނުން ގަވާއިދު ހުރި، އަދި މި ކޮމިޓީއަކުން ވެސް. މިއީ ފާންނުއަލާސްޓިގައި ބައްޔަށްޓަކާ ގޮތުގެ މަސީން އެކުލަވައިލާފައި އޮތީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު. ގަވާއިދު އޮތީ ކަމަށް ވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދު ފުލްކަރަންޓުގެ ނޫން. ގަވާއިދުގައި ބުނާ މާއްދާގެ ހުރިހާ ތަރުތީބުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކަން ކުރަމުން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު...

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދައްކަވަން:

ނަމޫނާ މަޖިލީހަށް ކޮންމެހެން ރިޔާސަތުގެ ކަމެއް ނުކުރޭ. މި މަޖިލީހުގައި މި ކޮމިޓީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރަމުންދާ އެއް ކަމެއް ކޮންމެހެން އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކުރީ...

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޒީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިގޮތުގައި އަޅުގަނޑަށް ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ހުރި ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑު މި ރިޢާޔަތްކުރަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވާނަން އެކަން ފާހަގަކުރައްވަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ރިޕޯޓުގައިހުރި ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން. އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކުރީ އަޅުގަނޑުމެން ވިހިވަނަ މަޖިލީހުގެ މި ގަވާއިދުގައި ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީއަށް ފަސޭހައާއެކު ވަކިކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން މި ބެލުމަށް ކަނޑައަޅާފައި މި އޮތް އެ މާއްދާގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި އެ ބާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިދެނީތޯއޭ؟ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން އެކުލަވައިލާފައި އޮތް ގަވާއިދެއް މިއީ. މި ގަވާއިދުގެ ހުދޫދުގެ ބޭރުން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ދެން ބަލަން މި ޖެހެނީ، އިތުރަށް މިކަން ކޮންފަދައި އޮތް ގޮތް ބަލާއިރު، ޤާނޫނީ ނަވާރަވަނަ މަޖިލީހުން ކަން ކޮށްފައި އޮތް ގޮތް. އެއީ ވެސް ނަވާރަވަނަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ހަމަ ބުނާ މާއްދާ އޮތީ މިހާރު ވެސް. ނަވާރަވަނަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ބުނާ މާއްދާ މިހާރުގެ ވިހިވަނަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވެސް އޮތީ. އިސްލާހު ބަދަލެއް ނެތް. އެހެންކަމަށްވާނަމަ، އެކަމަކު ޢަމަލުކޮށްފައި އޮތް ގޮތް ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބެލުން މި އޮތީ. ބަލާއިރު އެއީ ވެސް މި ދެންނެވި ގޮތަށް ކަން ކުރެވޭ އޮތީ. އެކަމަކު މި ކޮމިޓީން ނިންމާ ގޮތަކަށް ހަމަ އަޅުގަނޑު ކުރިއަށްގެންދާނީ. ކޮމިޓީއަށް އެ ފުރުސަތު ދިނުން ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހުށަހަޅުއްވާ ހަމަ އެއްގޮތް ބަހުސްވެ ފުރިގެން ބަދަލުވެ ހިނގަން ކަމަށް ވާނަމަ، އެ ކޮމިޓީން ހަމަ ކުރިއަށްގެންދާނީ. އެކަމަކު ގަވާއިދުގެ ތެރޭގައި އެކަން ކުރެވިދާނެތޯ، ނޫނީތޯ ދެން ޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ކައުންސެލް ޖެނެރަލްގެ ވެސް ލަފައަކަށް އެދެންޖެހޭނެކަން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އިތުރު ބަހުސްކުރަން ދިއުމުގެކުރިން ބާކީ އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވާނަން އިރަށް. ހިތަދޫ ދާއިރާގެ އިބްރާހީމް ނަޒީލް ފުރުސަތަކަށް އެދިލައްވާ. އެދުން ބައްލަވައިލުމުން. އެ މަޤްޞަދުގެ ފުރުސަތު އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު ނަގާލަން އަޅުގަނޑު އިރަށް މި ގަޑިތެރޭ ނިންމާލަން ކަމަށް ބަޔާނާއި. އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވާނަން ހިތަދޫ ދާއިރާގެ އިބްރާހީމް ނަޒީލް ފުރުސަތު ސާބިތުކުރަން.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކޮމިޓީގެ ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް އިހުތިރާމުކުރަން އަޅުގަނޑު ވެސް ހިމާޔަތް ގޮތަށް. އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުރާ ވާހަކައާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅިގެން މި އައީ ޖޭ.އެސް.ސީގެ ފަރާތުން ދީ ފަނޑިޔާރުންގެ މައްސަލަތައް ބެއްލެވުމާއި އެ ބަދަލުކުރުން ފާސްވި ރިޕޯޓު އަޅުގަނޑުމެން ރިޕޯޓް މި ހެދީ. އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގައި ހަމަ އިއްޔެ ވެސް އަޅުގަނޑު ދެންނެވި ފަދައިން، މިއަދު ވެސް ހަމަ މި ދަންނަވަނީ އިނގޭތޯ، ހަމަ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މި އޮންނަ ކަންތައްތަކަށް ބަލާއިރު، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންކަން ކޮމިޓީން ބެލި މިންގަނޑެއް އެބަހުރި އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާފައި. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުން އަޅުގަނޑުމެން އެބަހުރި އަންގާފައި އެންގެންނެތްކަމެއް. އެއަރުވުނު ބޮޑުކަން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މި ކޮމިޓީގެ ކަންކަން ކުރިޔަކަން ނުގެންދެވޭނެ. ޝަރީޢަތުގައި ދާއިރާގެ އަދީ.ޖޭ.އޭގެ ޕްރޮސީޑިއަރގެ ގުޅުންހުރި ގެނާ، ހަމަ ދާއިރާ ދާއިރާގެ އިސްތިޤްލާލު މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް ދެއްކެވި ވާހަކަ؛ އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރަތަމަ ވެސް ހުށަހެޅީ މި ކޮމިޓީ ސިއްރުކުރުން. އެއީ ސަބަބަކީ، މިހެން ޖާގަ މައްސަލަތަކެއް ހިފެހެއްޓި، ބައެއް ބޭބޭފުޅުންގެ ޖާގަ މަސައްކަތްތައް މިހެން ހިފެހެއްޓި، އެ ކަންކަން ހުރަހަ މީޑިއާގައި ކުރުމަށް ފުރި އަޅުގަނޑު ހަމަ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ހުށަހަޅަން ސިއްރު ވެސް ކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން ނިންމާނީ ކޮމިޓީން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާލަން އަދި ހުށަހަޅަނީ. އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި އަޅުގަނޑު؛ އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ ހުށަހެޅުމެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަމުން އާދޭ. ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، މި ކޮމިޓީން ބެލި މިންގަނޑެއް އެބަހުއްޓޭ. މި ކޮމިޓީން ބަލަންޖެހޭ މިންގަނޑުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މަސައްކަތް ކުރެވޭނީ. އަޅުގަނޑުމެން މި ތަޙުޤީޤުކުރަނީ ދެއްތޯ؟ މިސާލަކަށް ފަނޑިޔާރުން މި ތަނަށް ގެންގޮސް އަޅުގަނޑުމެން އެ ތަޙުޤީޤު މަސްއޫލިއްޔަތު ނިސްބަތްނުވާނެ ހިނގާ. އެ އޮތީ ތަޙުޤީޤު ކޮށްފައި ރިޕޯޓް ފޮނުވާފައި. އެ ރިޕޯޓުގައި އެ އިޖުރާއަތުތައް ފުރިހަމަވޭތޯ އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ. ބަލާއިރުގައި

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަން ހުރި ރިޕޯޓުގައި އެ ހުރި ކަންކަމަށް ބަލައިލާއިރު ވަރަށް ފުރިހަމަ އިސްލާހެއް. މި ޤާ.އަސާސީގެ ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު މި އޮތީ ހުރިހާ އިޖުރާއާތުތަކެއް ފުރިހަމަކޮށްފައި. މިސާލަކަށް ކޯޓުގެ އުސޫލުތަކާއިލީ، ތިން މެންބަރުންގެ ކޯޓުޖަލްސާއިން ވެސް މި މައްސަލަ ބެލީ. އެހެންނަމަވެސް، ދިހަ މެންބަރުން އިތުރުކުރީ. މެންބަރުން އިތުރުކޮށްފައި އިތުރަށް އެ ފަސޭހައިންނަށް ހިމާޔަތްވާ ގޮތަށް އަދާލަތުގެ ނިޒާމު ގާއިމުކުރަން ހަމަޖެހިގެން އެ ދިޔައީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަމާ މިގެ ކުރީގައި ކަންތައް ވެފައި އޮތް ގޮތް. އެއްގޮތަކަށްވެސް ކުރީގައި ކަމެއް ވެފައި އޮތީމާ އެ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ނިންމައިގެން އަދި ވާހަކައެއް ވެސް ނުދެން. މިގެ ކުރީގައި ރައީސް ނަޝީދުގެ މައްސަލައަކަށް؛ އޭރުގެ ރައީސް ނަޝީދުގެ ޙުކޫމަތުގެ ގޮތުގައި ޖުޑީޝަލް ކޯޓް ބައްލަވާ. މަސްއޫލު، ހިސާބު، ރިޕޯޓު. މިން ބޮޑުވުން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ގޮތުގައި. ހިމެނިދާ ވަކިކުރުމުގައި އެ ބޮޑުވުން ޖޭ.އެސް.ސީގައި ޖުޑީޝަލްކޮމިޝަނުގައި، މި މިން މެންބަރުން ޖުޑީޝަލް ބޮޑުވައިގެން ރައީސް ނަޝީދުގެ އެ މައްސަލައިގެ އެ ފަރާތްތަކަށް މި ބޮޑުވުން ޖޭ.އެސް.ސީން ކަންތައް ހުށައެޅި ޔަހިޔާއީ؟ އެ ދުވަސް ވެސް އިއްޔަތުގެ މެންބަރު ހިޔާރު ދުވަސް ތާރީޚުގެ އިއްޔަތުގެ މެންބަރު، އެމް.ޖޭ.ޕީގެ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު މި ކޯޓުގައި އިންނެވިއޭ. އެ ދުވަސް ނުނަންގަވާ އިޖުރާއަތުގެ ފަރާތުން. މައްސަލަތަށް ނަތީ ފަރާތް. މި ބޭފުޅާ ރިޕޯޓު. އެ ދުވަސްގެ ރިޕޯޓުތަށް ވެސް އަޅުގަނޑުގެ އަތުގައި މި އޮތީ. ކަމެއް ހުރިން ލިޔުމުގައި މި އޮތީ. މިގައި ނަތީ އެ ފަރާތެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މި އުޅޭ ފަރާތަކީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުން އެއްނަ މިންގަނޑެއް، އެއްވެ ފެންމިނަން. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން އިސްލާހު ފަނޑިޔާރުންގެ ހިމާޔަތްވުމާއި، ބައެއްކަހަލަކާއި، ނަޒާހަތްތެރިކަމާއި، ގަދަކުރެވިދާނެ، ޝަރީޢަތުވެރިކަމާ، އެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ވެސް ބައެއްކަހަލަ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން. އެއްގޮތަކަށް ވެސް އެ ބޮޑުވުންގެ މައްސަލަ އޮތް ފަރާތަ އަޅުގަނޑުމެން ކޯޓުން ނިންމަވާފައި ނުވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ކޯޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު މި ފެނައި އޮތް ޖޭ.އެސް.ސީން ނިންމި ނިންމުން ނިންމާފައި އޮތް ރަނގަޅުތޯ؟ އެކަމަށް ބަލާއިރު، މި އޮތް ހުރިހާ އެއްޗެއްހެން ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ރިފޯމް ފާސްވެފައި. މިގައި ނެތް އެއްވެސް މައްސަލައެއް. ދެން އަނެއްކާވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ފެނިގެންދޭ މިޔާގައި ވެސް ފަނޑިޔާރުންގެ ޚިޔާރުކުރުމުގެ ފަސާދުން އެ ބޮޑުވުން ދަތިކަމާ ވަރަށް ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، މިގައި އަނެއްކާވެސް ބޮޑު ކަމަކަށް ވަންޏާ ކޯޓުން ނިންމާ އެއްޗެއް ބޭނުން ފުރުސަތު އަޅުގަނޑުމެން މިޑިއާ މިކަން ނިންމާފައި ފުރުޞަތެއް ފުރުސަތު. މި އިންޓަރނެޓް މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވަން ހިމެނޭ. މި ބޮޑުވުން ނިންމަވާނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޯޓުން ބަލަންޖެހޭ އެއްޗެ މައްސަލަކަށް މިކަން ބަލާފައި މި އޮތީ. މި ބަލާ މިންވަރަށް ވިޔަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޖިލީހުގެ ގާއިމުވުން ކަންނެއްގައި މި އޮތީ ކޯޓުއަށް ބޮޑުބަދަލު ބަޔާންކުރުމުގެ ބަލައިގަތުމާއި މިގައި ނަމަ އެއްވެސް މައްސަލައެއް. އެކަމަކު މައްސަލައެއް އޮޅިއްޖާ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން މިއަދު ވެސް ފަނޑިޔާރުން ވެސް

ގެނެއުސަ މި މައްސަލައަށް ދިމާވެދާނެ ބަދަލުތައް އަންނަ ކަމަށް ވަންޏާ އެކަން ކުރަން. އެ ފުރުސަތު ދޭން. އެހެންނަމަވެސް، އެއީ ވެސް އަމިއްލަމެންބަރުން ކުރާ ކަމެއް ހުށަހަޅާ ކޮމިޓީގައި. އެ ވާހަކަ މި ދަންނަވައިދީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ހަމަ އެއާއެކީގައި ފާހަގަކޮށްލާނަން ފުރުސަތަށް އެދިލެއްވި މެމްބަރުން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވާނަން. ނާޖިލް ވާހަކަދައްކަވަނިކޮށް ފުރަތަމަ އެދިލެއްވި ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ކުޅުދުއްފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ކެނދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ހަމަ އެ ތަޅުމަލުދޭން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވާނަން. އަޅުގަނޑު އެއާއިލާ ފާހަގަކޮށްލަން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން އެކުލަވައިލާފައިވާ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނެއް އެބައޮތް. ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ގާނޫނުގައި ވެސް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތަކާ ވެސް ބަޔާންކޮށްފައި އެބައޮތް. އާދައިގެ ގޮތުގައި ހުރިހާ ޝަކުވާތަކަށް ޤާބިލްތެރިކަމާއި މި ކަންކަން ބެލުން މި ޤާޟީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ގެންނަން އެ ބޭނުން ދިޔައީ. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ގާނޫނުން ޤާބިލްތެރިކަމުގެ ބާރު އޮތީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް. އެކަމަކު ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން؛ އަޅުގަނޑު ނުވަންނަން ބަހުސް ތަފްސީލުތަކަށް. މި ބާރުތައް ބަހުސްކޮށްލާކަށް ނިންމާނީ. އެކަމަކު މި ގާނޫނުގައި އިޚްތިޔާރީ މުވައްޒަފު ސުވާލާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ބާރު ހިއްސާކުރަނީ އެއީ؟ އެހެންވީމާ، އެހެން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުއްވާދޭ! އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފުރުސަތުގައި އިސްލާހުކުރާ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ؛ އެހެންވީމާ، އެ ގެނދިޔައިރު އިޖުރާއާތު ނުވަތަ ނޫނީމާ. އަޅުގަނޑު ވެސް މިހާރު ތަޖުރިބާކޮށްލައި؛ މިހާރު ނަގާދަވަނަ މަޖިލީހުގައި ކަންކަން ބެލޭނެ ވާހަކަތަކުގެ ނިމުން މި ދާއިރާއިން. އެކަމަކު އަދި ހަމައެކަނި ޙަޤީޤަތުގައިކަން ބަދަލުވިޔަ ފުރުސަތުދޭ އެބައޮތް އެކަން. ބައެއް މެމްބަރުން އެބަހުރި ޤާނޫނީ ގޮތުން، އުނދަގޫވެރި ކަމެއް ދިމާވާ ބަޔަކު ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ، މުވައްޒަފުންނަށް ގެންނަ ބަދަލުތައް އެބައޮތް. އެކަމަކު އެކަމަށް ގޮތެއް ކަނޑައަޅައިދީ ޤާނޫނު ހެދުމަށް އެއީ ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެކަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލާނަން. އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވާނަން ކުޅުދުއްފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިން ޙަބީބަށް.

ކުޅުދުއްފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިން ޙަބީބް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޙްތަރަމް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ، މި ކޮމިޓީގައި މި ވަގުތު މި ބިލުގައި މަސައްކަތް ކުރާއިރުގެ މައްސަލައެއްތޯ ނޫނިއްޔާ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މައްސަލައެއްތޯ؟ ވަކި މީހުންގެ ވާހަކަ މިތަނުގައި އަޅުގަނޑަށް

ހީވަނީ މަސާލު ޖާގާއެއް ނުހިނގާ މަސްލަކުރާ ފަސްހައްގެ ވާހަކަ ވެސް ވަހަރު ބިވިހިކުރުން އެބަ ހިކަމުންނަށް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި ވަގުތަކު މިޔާނގައި ދައްކަނޑުގެ ވާހަކައިން ނޫން ކަންތައްތަކުގެ އެއީ ސާބިތުވެފައި އޮތް ކަމެއް ނޫން. އެކަމަކު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވާހަކަދައްކާފައިވާގޮތުން މި ދަރި ނުދޫޖެ ގޮތުލު މައްސަލަތައް، މައްސަލަތައް މީގައި މި އުޅޭ. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަރަށް މީހުންގެ ނަން ބޭނުންކުރެވޭން އެ މީހާ ގޮވާއެއްމޭ އަނދުލައި އޮޅި، ނުރިވެއް ދުރާލާ އަމިއްގެނޮޅޭ މިހާބަން ގެނިދުޑުގައި އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ލައިބުނާ އެއްޗެހިގެ ދަށުގައި މާ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ޔާބަދުގައި ގާނޫނު ބިޖެގެނާ މިހުން؛ ދެން މަސްވާޖެ ހާލަތު ކަނޑެކު ގެއްލެއް ވީހުގެ ހިދުމަތް ކުރިން ގެބެގެން ހިލާގެ މަނިމަނު. އެ މަނިމަނުގައި އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ ޖެހިސްކާޔެއް އުނދޫނު ކަމެއް. ގައިދުވެސް އަޅުގަނޑު މުއިން ޖަމީން ޖެސް މަސާޖަކަރު ނޫނީ. އެކަމަކު ކާރުދުވެސް ވަތުއެގެ ހޮދަން ފެނުނީ ބާލަގެއްލި ހުރެބޭ. އެހެންވެއްޖެ ކަމަކު ވެންގާ އެ ލިވަލަރުމޭ، އަޅުގަނޑުމެން މެދުޒީފްއޯގެ މިއީ، މަސާލުކާރަ މިހަކު ވަހިލާ ކަމުގެ ކަނޑަސާޖަވަށް މިތާ މަސައްކަތްކުރަނިވެލޮތޭ، ނުހިއްޕާ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންވީ ސޯފުރިމު ކާބުގެ ނުދަނޑުވެލައި އޯގު މައްސަލަ، ޖީ.އެސް.ސީގެ މައްސަލަ ބާޖެލައި އާގެ އިޖުރާޢާތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތުން ބާޖެލައި އެ މައްސަލަ ނިންމުނުތޯ. އެއީ އަޅުގަނޑަށް ހުޅުދު ޖާއިޒާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުބައްމަދު ޝަރީފް ޖާގާގެ ކާކަކުރެއިވެހިން، އެ ޖެލާލަތު މި ކަންތައް ދާކިދާ ވާހަކަ ފެނިލީ ހަމަ ސަރުކާރުސްއަކަން މިހި ނަހާދައި ސިއްރުކުރުން ކަންކަމުގެ ރާއްޖޭގައި. އެއީ މި ލިވަލަރުން ނުފޫސް ފުރިހަމަ ކަނގޮތާ އޮތަވަސްތަކުގެ ހާދިސާތުގައި އެއީ ސާބިތުވެފައި ނުހިން. މި މަސައްކަތް މިދުއްޕަ ބޭނުމަކީ އެދުމީ ސާބިތުކުރުމަށް ދުރުކުރެވޭ ޔަޤީން ނުވެއްޖެ ގޮތުން އެހެން ކަމަކަށް ނުވާނެކަމާ މެމަހާގެ ވާހަކަދެއްކި ބަލަހައްޓަވައި މީހުން ވަކިކުރި ކަމަށް މަސައްކަތް ހުށަހެޅި ދަށުގައި ސާބިތުވެފައި ނުހުރޭ. އަޅުގަނޑު ތިޔަ ނެގުމާ ބެހޭ ގަވާއިދުގެ ބޭނުމާ އޮތްފަދައިން އެއްބަސްވޭ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކައިން އަޅުގަނޑަށް ސާފުވެއްޖެ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ނުވަތަ ޖޭއެސްސީ ވަރަށް އެއްކޮށް؛ ނޫން، އެބަޔަކު ފާހަގަކުރައްވާފައި އެ ހުށަހެޅުއްވި ޖޭއެސްސީ ނުވަތަ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން؛ ސަރވިސް ވިދާޅުވި ބަޔަކު ދެކޮޅުވާ ސަރވިސް ވިދާޅުވެއްޖެއްޔާ.

ކުރެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިން ޙަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނޫން، އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަނީ ނޫން. އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، އެ މާއްދާން މިތާނގައި ވާހަކަ ދާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެއީ ވަކި މީހާ ނުލާގޭ ފަރުދުއްގެ ކަންތައްތަކެއް. އެހާ ޖެނެރަލްކޮށް ވާހަކަދައްކާފަ ކަމަށް ވަންޏާ އެއީ ސިޔާސީކޮށްގެން ލިޔެ ބާއްވަންޖެހޭނެ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެއީ މި މައްސަލައިގެ ބާވަތުން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ކޮޅުގައި މަސްލަޙަތު ކުރިއަށް ލިބިގެން ހިނގާ ތަނެއްތަން. އެ ތަނެއްތަނުގެ ޖުރިސްޕްރޫޑެންސް އެކުލެވޭ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަމުންދާތީވެ. އެކަމަކު ގައިމު ވެސް ނުވާނެ ބަދަލެއް އޮތް ހިނގާން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަމުންދާތީ. އެއީ ހުއްޓުވިދާގެން ޚާއްސަކުރާ ތަނެއްތަން ކަމަށް ގަބޫލުކުރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މައުރޫފު ޒާކިރަށް.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މައުރޫފު ޒާކިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެންމެ ހަމަ ދެކެވަޑައިގެންފި ކަންކަން އަޅުގަނޑު ބަލާނަން، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަދެއްކުމުގައި އެ މިންގަނޑުތައް ހިފެހެއްޓޭތޯ، އެ މަސްލަޙު ޒާތުގެ ވާހަކަ ނުދައްކާ. އެއް ކަމަކާ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ފާހަގަކުރައްވާފައި ނަންގަވަން މަޖިލީހުގައި ކަންކުރެއްވި ގޮތުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުގެ އެހެރަތު ނަންގަވަން މަޖިލީހުގައި ފަހަކަށްއައިސް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ހާޒިރުކުރެވޭ އިދިކޮޅުގެ ކުރީގެ މަޖިލީހުގެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޤާސިމް ހުށަހަޅުއްވައިފި، ހަދި. ޖުޑީޝަލް ދާއިރާގެ އިސްލާޙީ ސިޔާސަތާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ހާޒިރުކުރީ. ރައްޔިތުންގެ ވެރިކަންކުރާ ޕާޓީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީން އެ ފުރުޞަތު ދެއްވައި، އެ ޕާޓީގެ ހާޒިރުކުރެވުނު އެ ދާއިރާ ދައުލަތުން ބޭނުންވާ ހުރި ވާހަކައެއް ދެއްކުމުން ޖަހައި. އެކަން އޮތީ ސިޔާސީ މަޖިލީހުގައި ވެސް އޮތީ 18 އޮކްޓޫބަރު 2023. އެއީ ވަރަށް ހަމަ ފަސޭ. އެހެންވީމާ، މިއީ ހިނގާފައި އޮތް ކަމެއް، ސިޔާސީ މަޖިލީހުގައި ފަރާތްތަކުން ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީން ހާޒިރުކުރުމަށްގެން ހިނގާފައި އޮތް އެހެން އެކަމަށް. އަދި އޭގެ ކުރިއަށް ބަލައިލާއިރު ކުރީގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން އިދިކޮޅަށް ޖެހިގެން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ހާޒިރުކޮށް ބައްދަލުވުން ބާއްވާފައި، ވިހާވަރަށް ނެގުމަށް ވަކި ޚިޔާލެއް ވަރުގަދަ ގޮތަކަށް. މި ހިނގައިގެން އެބަ މައްސަލައިގައި ދެ ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ ވެސް ވަކިވަކި ފަރާތްތައް އަރިއަޅައި، އެ ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީގެ އިންސާނުން ނުވާތަ

މިކަމުގައި ޝާމިލުވާކަން އަދި ކުށްވެރިވާކަން ބައިވެރިވާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ބަލައި ދީ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް، އަދި ޚަޔާލުކޮށްދިނުމަށް. އަދި އާންމުކޮށް ހުށަހެޅިގެން ދެކޭ އެކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން އޮތީ ނުކުރެއްވާ. އަނެއްކާވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާ ކައުންސިލުން، ގާނޫނީ ކަންތައްތަކާއި ޚިޔާނާތްތަކާ ގުޅުން ހުރި ކަންކަން މީހަކަށް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އޮތް ތަން، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގާނޫނީ ނިޒާމުގެ ފުންމިނުގައި ބަހައްޓާ ވަކިން ބައިވެރި ތަޙުޤީޤުކުރުމާއި މި ކަންތައްތަކުގެ ފަރާތްތަކަށް، އަދުލުއިންސާފުގެ ދޮރުން އެބަ އޮތް. އަދި އެ ފުރުޞަތު؛ ޖަވާބުދާރީވުމަށް ފުރުޞަތު ދެއްވުމަށް އެބަ އޮތް. ދެން އަންނަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމާޢަތްތަކުން ވެސް އެބައޮތް ގަބޫލުކުރައްވާފައި މި ފުރުޞަތު ފަހިކުރުމަށް ދެއްވުމަށް ހަމައެކަނި ގޮތްތަކެއް ނެތި ވަކިންކަމުގައި ގޮތް ބަދަލުވާ ނޫން ކަމަށް ފެނޭ ކަމަށް އެ ފަރާތްތަކަށް. އ.ދަކައި މި މައްސަލަ އެބަ ބޮޑު. މިގައި މި ވާ ގޮތަކީ، މި ފުރުޞަތު އަދާކުރުމުން ނުދިމާ ކަމުގައި ވާނަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝިއަރީން އޮތް އިތުބާރު ގެއްލި، ދިވެހިރާއްޖޭއަށް އަނބުރާ އިންވެސްޓްމަންޓުގެ އިތުބާރު ގެއްލި ގަދަބާރުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ވަކިކުރާ ތަނަކަށް މިއަންނަ ކަމަށް، ޕްރިންސިޕަލް ވެސް ދެން މި ތަނަކަށް އިންވެސްޓްކުރާ ކަމަށް، އެ ޤަރުޟުވެރިކަން ގެއްލިގެން ކަމުގައި ވާނަމަ. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ މުހިންމު ކަންކަމުގައި އަދުލުއިންސާފުގެ އެބަޖެހޭ ރިޔާއަތްކުރަން. އަދި އާދައިގޮތުން އަދުލުއިންސާފު ފުރަގަސްކޮށްގެން، ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީ އަދުލުއިންސާފުގެ ގޮތުގައިތޯ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގޮތުގައިތޯ ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ ގޮތުގައިތޯ 129 ވަނަ މާއްދާގައި މި ކޮމިޓީއަށް ދިރާގެ ހުރި ބާރުތައް؛ މިއީ ޤާނޫނުގެ ބާރުތަކެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް! ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނާ ގޮތަށް ދުސްތޫރީ ގޮތުގައި ތަޢާރުޟު ދާއިރާއާ ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުއަސާސީއާ ގުޅޭ ކަންކަން ދިރާސާކުރުމާއި، ޝަރުޢީ ދާއިރާއާ ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުއަސާސީއާގުޅޭ ސިޔާސަތުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ބަލާ ނަމަ، އެކަމުގެ ފުރަގަސްކޮށް އެކަމުގައި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމައި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަރުނި އަނބުރައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުންނާ ބަރާބަރު ދިރާސާކުރާނެ، އަނބުރާ ހިފަމުންދާނެ އެހެން. މިކަމަށް އެއްޗެއް އެދިގެން ފުރަތަމަ ކަމަކަށް މި އާދޭ، އެކަމާ ކޮމިޓީއަށް ގޮތުގައި، ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައި މި އާދޭ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން. ދެން ގޮސް ޖުޑީޝަލް ކޮމިޝަން އޮތް ޖުޑީޝަލް އެފިޝިއެންސީ ކޮންސެޕްޓަކީ. މިހެނަސް ކޮންމެވެސް ބައެއް ކަންކަމުގައި، އެއަށްވުރެ މުހިންމު ސަރުކާރާ ދޭ އިންތިޒާމު ކަންކަން ބެލުން. އެހެންވީމާ، މި ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީއަށް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ތެރޭގައި ޓެސްޓްކޮށް ހިނގައިދާ ކަމަށް ފެނި ދޭ ދެވުނުކަމުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި އަދުލުއިންސާފުގެ ބެލުން އެބައޮތް. އަދުލުއިންސާފު މި ދަރުމަވަންތަ، މިހިސާބު ކޮށް އެކަ މައްސަލައިގެ ފައިސާދައްކައިގެން ޖެހިލުމާ ހިނގާށޭ! މި އިއްޒަތްތެރި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ކަނޑައަޅާ ދާއިރާގެ ރައީސްތެރިގެ މައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި

ތާވަލުކުރުވި ފުރުޞަތު އެއްވާ ކުއްލިއަކަށް ގޮތް ނޫނީ މިހާރު ޖެހިލި ސިޓީއަކުން؛ އެ ސިޓީ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ވެސް ނުފެން. އޭ.ސީ.ސީން ތުހުމަތުކުރުމުގާ މައްސަލައެއް ކަމަށް ވިދާޅުވި ކުއްލިއަކަށް ހިނގި ފަސޭހައިން ސަމްސޫނާ ކުރުވުން މައްސަލައެއްގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެނގޭ، ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ގެނެވުނު ބަދަލާ އެކު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖުޑީޝަރީގެ ބާރު ވަނީ ކުޑަކުރެވިފައެކަން. އަދި މިވާހަކަ މިގޮތަށް އަޅުގަނޑު ދައްކަން ޖޭ.އެސް.ސީގެ މެންބަރުން ވަރަށް ބޮޑަށް ބޭނުންފުޅުވާން. ޖޭ.އެސް.ސީގެ މެންބަރުންގެ ބާރު ކުޑަކުރި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަމިއްލަ މެންބަރު މުޅި މެންބަރުންގެ އެއްބައި ކޮންޓްރޯލް ގެއް، އެކަމުން ނެތްކުރަން ހުރި ހަމައެކަނި ފުރުޞަތަކީ، މެންބަރުންގެ ބާރު އަދުލު އިންސާފު މެންބަރުންނަށް އޮތް ހަމައެކަނި ބޮޑެތި ފުރުޞަތަކީ މިހާރު ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މި ދެ ފަނޑިޔާރުން އިސްތިޢުފާދިނުމާ ހަމަޖެހުނީ އުސޫލުން ވަކިކުރުމުގެ ބާރު މަޖިލީހަށް މެންބަރުން ދަނާވެވެނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އާދޭސް އެއްކޮށް ޖޭ.އެސް.ސީގެ މެންބަރުންގެ އަރިހުން އެދެން، ދިވެހި މި ޤައުމަށް ބޮޑަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ޝަރުޢީ ނިޒާމަށް ބާރަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޝަރުޢީ ނިޒާމުގެ ހައިބަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ބާރަށް، އިންޑިޕެންޑެންސްގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ބާރަށް، އަދި މިއަދު މެންބަރުންގެ ގޮތުގެ ހައިބަތާއި، މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި ޖަވާބުދާރީވުމާއި މި ހުރިހާ ކަމަކަށް ބާރަށް އެއްގޮތަކަށްވެސް މި ކޯޓުގެ ސިއްރުކަންކުރުމަކީ، އަދި މިޖުކޯޓަކީ އަޅުގަނޑު ކޯޓުތަކަށް ވެސް ހުރަހެއް ގޮތަށް މި ދެ ފަނޑިޔާރުން އެދިފައިވާތީ، އެ ދެ ފަނޑިޔާރުން މި ކޯޓަށް ގެނެސް އެ ދެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އަނެއްކާވެސް ހުރިހާ ފުރުޞަތެއް އެ ދެ ފަނޑިޔާރުން މިއަށް ޖަވާބުދާރީވާން ފުރުޞަތު ދޭށެވެ. ޖަވާބުދާރީވާން ފުރުޞަތުދިނުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބޭނުންފުޅުވެފައިވާ ގޮތަށް ދެ ފަނޑިޔާރުން ވަކިކުރުން. މި ބާރުވެސް ބޭނުން ވަނީ ފަނޑިޔާރުން ވަކިކުރަނީ. އަޅުގަނޑުގެ އެއްބައިވެސް އިޖުތިމާޢީ ނުކުތާ. އެހެންނަމަވެސް، މި އިޖުތިމާޢީ ގޮސްފައި ހުރި ރަނގަޅު ނުކުތާއެއް އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކުރަން މި ދަރުބާރުގައި. މިއީ އެއްކަލަ ބަޔަކު ހަމަ އެކަނި ވެސް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެ ފުރުޞަތު ދެއްވާށޭ! އެކަމަށް އިލްތިމާސްކުރަމޭ! އެއްގޮތަކަށްވެސް ޖެހޭނެ ނުހައްދަވާށޭ! ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ބަލާލެއްވާށޭ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ސަލާމް މުޙައްމަދަށް.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ސަލާމް މުޙައްމަދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން އަޅުގަނޑުމެންގެ އިދާރާގެ ފަރާތްތަކަށް މި ނިސްބަތްވާ ދެ މެންބަރުން މިދައްކަވާ ވާހަކަތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަންކަމަށް ބަލައިލާއިރުގައި ކަންކަން އިޖުރާއާތުގެ ތެރެއިންނާއި އަދި މާލޭގައި ހިނގާފައިވާ ގޮތްގޮތަށް ބަލައިލާއިރުގައި، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކުން ގޮވައިލި އިންސާނީ ޢަބްދުﷲ ޤާސިމް ހައްޔަރުކުރިމަ ވެސް ދޫކޮށްލާފަ ވެސް. އެކަމަކު ވެސް ހަމަ އެކަމެއް ނުކުރައްވާ. އެތިވަރަކު ޓީ ފާހަގަކޮށްލެވޭ ނުކުތާ. ދެން އަޅުގަނޑު މާޒީއަށް ދާކަށް ނުޖެހޭ މި އުސޫލު އިނގޭތޯ. އެ ވާހަކަ ދައްކާކަށް ނުޖެހޭ. މިޒަމާނުގައި މި ދިރިއުޅުމުގެ އަސާސީ ވާހަކަ ދައްކާއިރު ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާ ދީނީ ކަނޑައަޅާ ދެތިން އެއް ފިކުރުތަކުގެ އަދުރަ އިންނަމޯ. ދެން އެ ވާހަކަ ވެސް ދައްކާކަށް ނުޖެހޭ އަޅުގަނޑު މި ދުނިޔެ. ކޮންމެހެން އެހިސާބަށް ދާކަށް ނުޖެހޭ. ނުޖެހޭ، ނުޖެހޭ، ނުޖެހޭ އެހިސާބަކަށް ނުޖެހުނަސް ވިދާޅުވީ. ވިދާޅުވީ ފުޅާކޮށްލާއިރުގައި ބޮޑެތި އޮތް ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، އެވާހަކަ ދައްކާކަށް ނުޖެހޭ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ދެ މިއަދުގެ ދުވަސްވަރުގައި ހަމަޖެހިފައި އިޖުރާއާތު، މައްސަލަތައް އިޖުރާއާތު ކޯޓުތަކުން ވެސް ކަންތައް ކުރާ ގޮތުން، ފުރުސަތުތަކުގެ ދިމާލުން ބަލާއިރު ވަކި ހިސާބަކަށް ދިއައީ ނުހުއްޓޭ. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެ ކަމަކަށް ވެސް ކޮންމެވެސް ކަމަކަށް ތިބޭ އޮންނަ ޤަވާޢިދުތައް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ކުރީ ދުވަހު ވެސް ފާހަގަކުރި ފަދައިން، އަޅުގަނޑުމެން މި ފަސޭހައިން ގެންގުޅުނު މިއަދަށް ގެންދާ ސިޔާސީ މީހަކު ހިނގާފައި ހުރި މަސައްކަތްތަކުގެ ޢަމަލުތަކާއި ދިމާ ތަކެތި، ކަނޑައެޅިފައި ނުވާ ކަންކަމުގެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކަމަކަށް ފާހަގަވާ ބަލައިގަނެވޭ ހާލަތުގައި ވެސް ތަފާތު ކަމެއް ނެތް، ކަނޑައެޅިގެން އިންޞާފުގެ ކަންތައް ބަލައިލާއިރުގައި އަދި ބަދަލު މިހާރު ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މި ކޯޓުތަކުގައި ގޮތް ނިންމާނެ ގޮތް އާ ހާލަތްތަކެއް ނުނިމޭ. މައްސަލަ ފުރުޞަތުދިނުމާ ގުޅޭ ނިންމުމަކީ ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ހަމަ ވަރަށް ފުޅާ ޤާނޫނީ މަސައްކަތެއް މި ދާއިރާގައި، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ މިގައި އެންމެ ބޮޑަށް ކަމެއް، އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލައިގެ ތެރެއިން ނުވަތަ ގޮތަކަށް ދާއިރު މި ބަލާން ބޭނުމެއް އޮތް ހިސާބަށް ފުރުޞަތު، މި މައްސަލަ ނިންމުމަށް ޖާގަ ގަޅިގެ ފުރިހަމަ ފުރުޞަތެއް އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑުގެ އަތް ދާއިރު ދެންމެ ފުރުޞަތުދިނީމު، މި ގާނޫނީގައި އެބަ ބޭނުމޭ މުއައްސަސާތަކުގެ ޖަވާބުދާރީ ކަންކަން ބަލާން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީއަށް ދިމާވި އެއް ބޭނުމެއް. އެހެނިހެން އަޅުގަނޑުމެން ނެތް އެއްވެސް ފުރުޞަތެއް؛ ގައިދުވެސް އަޅުގަނޑުއަށް އެތެރެއަށް ދެބައިކުރުން. އެހެންނަމަވެސް، ފަސޭހައިން ވެއްޖެނުވާ މައްސަލައިގައި ބަދަލުވާނީ ގޮތް މި ޤާނޫނު 230ގައި މި ކޮމިޓީގެ ޖަވާބު އިނގޭތޯ. 230ވަނަ މާއްދާގައި. މި މާއްދާގައި އެބައުޅޭ ލިމިޓޭޝަން ކަނޑައެޅިފައި. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުވޭ ލިޔާ ފުރަތަ ފައިބައި އެންމެ ކަލިމާތް މި މައްސަލަ ބަލައި ވަކި ގޮތަކަށް ނިންމައި، އަދި މި ކޮމިޝަނުގެ ނިންމުން ބާރުތަކުގެ ބާރުއެ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުވޭ އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ ދިރާސާކޮށް ބަލަންޖެހޭ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ

ހުށަހެޅުމަކީ، ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ފޮނުވާފައި މި އޮތް ރިޕޯޓު ބަލައިގެން ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނާތީއާ އެއްކޮށް ހަމަ ކުރީ ދުވަހު ވެސް ދެންނެވި ފަދައިން ހަމަ ތަކުރާރު މި ކޮށްލަނީ، މި މައްސަލަ ނިންމުމަށް ބަލައި ވާއަވަހަކަށް މަޖިލީހުގެ ފްލޯއަށް ފޮނުވަން އިނގޭތޯ. އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ހުށަހެޅުމަކީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދަށް.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސްލަމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ދެ ފަނޑިޔާރަކު ވަކިކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ތަޙުޤީޤުކޮށްފައި އޮތް ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ބާއްވަމުންގެންދާ ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުން. މި ބައްދަލުވުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އިއްޔެ ވެސް މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ވަރަށް ދިގު ވާހަކަތައް ދެއްކިން. ބަޙުޘްތަކުގައި މިއަދުގެ މީޓިންގެ ފުރުމާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަހަމަޔަށް ވެސް މި އަޅުއިވިގެންދިޔައީ ޓައިމްލައިނާ މީޑިއާއެއްގައި ދައްކަން އެކަށީގެންވާ ވާހަކަތަކެއް ނޫން. އެއީ ޖާމީ ވާހަކަތަކާއި އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި ކޯޓުގެ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާ ވާހަކަ އަލްޖަޒީރާ، ބަޔާން އެކަން ރައްޔިތުންނަށް ދިފާޢީ ގޮތަކަށް މިއަދު. އެހެންވީމާ، އެ ތުވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ކޯޓުން މައްސަލަ ބަލާފައި ކަމަށް، އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުކޮށްފައި މިވާ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ މިންވަރަށް ވުރެ ފުރަތަށް މިތި ތާ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކޮށްދެއްވި ބައެއް ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރުގައި ވެސް، ދެ ކޮމިޝަނަރުން ވާހަކަދެއްކިއިރު، ދެ ކޮމިޝަނަރުންގެ ސިޓީތަކުން ވެސް މިސާލަކަށް އައިސްފައި އޮތް ކަމަށް ފާހަގަކުރައްވާފައި. ބަޔަކު ދެކުނުގައި ދެ ކޮމިޝަނަރުންގެ ފޮނުވުމުގައި ރިޕޯޓު ކަމެއް ނޫން ކަމަށް ފަނޑިޔާރުންގެ ވަކިކުރުމަކީ. އެ މިންގަނޑަކީ ގޮނޑި ވަޒީފާގެ ކަނޑައެޅުމުގެ ބިނާކުރުމުގައި ތިބި ބަޔެއް. ދެން މި ތަނަށް ފުރުޞަތު ސިޓީތައް ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީން މި ކޯޓުން ބަލަމުންދާ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަމަށް ފާހަގަކޮށްލަދޭނަން. އަޅުގަނޑުމެން ދަނީ ހަމަ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތަށް މި މައްސަލަ ބަލަމުން. ދެން މި ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑަށް ބަލަން ޖެހޭ ކަމަކީ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތް. އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން ކުރިން ވާހަކަދެއްކެވި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްސައްތާރު މުޙައްމަދު ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޒީލަށް.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޒީލް ވާހަކަދައްކަވަން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކުރަމުން އައީ ތަރުތީބުން ފާހަގަކުރުވުން ކަސްޓަމާއި މަސައްކަތު ނިޒާމު ނިޒާމުތަކުގައި ދެ ބައި ފުރުއަރާ ގޮތަށް މި ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކުރެވިފައި އޮތީމަ އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން އިޤްތިޞާދަށް ފުރިހަމަކުރުވިފައި ހުރި ގޮތް ބަލާއިރު، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ތަރުތީބުން ފާހަގަކުރުވުން ކަސްޓަމާއި މަސައްކަތު ނިޒާމުގައި ހުރި ދެބައި ފުރުއަރަނީ އެއީ ވަރަށް ބޮޑު އިޤްތިޞާދީ މަސައްކަތެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބެލިދާނެ ހަމަޖެހިގެން. މިގައި އަޅުގަނޑު ކުރީގައި ދެއްކެވި ފަދައިން، އެ މަސައްކަތްތަކުގައި އެންމެ ބޮޑު އެއްކަމަކީ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރެވިފައި މި ހުރީ، ބަޖެޓަށް ހަރުގައި ހުރި ވާހަކަ. ރާއްޖެއަށް ކުރިމަތިވެފައި ކޯޗުން ޑޮލަރުރިޒާރވްގެ ވާހަކަ. އެއީ ކަރަންސީ ކޯޗުން މިގެ ކަރަންޓް ހަމަޖެހުމަށް ކަމުގެ ކަމެއް. އެގޮތުން ވަރަށް ބޮޑު އެކަމަށް 3.3ގައި، ރިޕޯޓުގެ 3.3ގައި އެބަ އެބަ ފާހަގަކޮށްފައި އިންޑެކްސް. އެކަން ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މިގައި ޔާއްލާބޮޑު މި ޑޮލަރުގެ ޑޮލަރުގެން މަޤާމު މަސައްކަތް ކޯޗުގައި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަރަށް؛ މިގައި މި ބަޔާންކުރަނީ މައްސަލައިގެ މުއްދަތު މަޖިލީހުގައި އިސާ ފޮނި އާދަމް މުބާރަކު އިންސާފު ނަމަ ޖެހޭ. އިސްމާއީލް ޔަޒީދު ބަންދުން ދަރުބާރުގާސް ކަމަށް އިސާ ފޮނި އާދަމް މުބާރަކު މި މަޖިލިސްގައި ދިޔައީ ބަދަލުން އެހެން އޮތުމަށް. 3.3ގެ ނިމުން އިބްރާހީމް އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޒީލް ވާހަކަދައްކަވަން:

މަޖިލިސް ހަމަ، މިހާރު އެއީ މައްސަލަ މި ޤާނޫނު ހިސާބަކީ. ވަކި ދަތުރުވެރިން ކިޔާފައި؛ 10 ޤާނޫނުވެރިން އެންމެ ބޮޑުއެއްގައި ފަހު ދެ ޤާނޫނުވެރިން ކިޔައިދިނީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެހިސާބަށް ނުލާހިކު އަޅުގަނޑު އެކަން މި ފާހަގަކުރި. ހަމަ އެކަމަށް ވިދާޅުވެދެއްވީތީ!

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޒީލް ވާހަކަދައްކަވަން:

މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުގައި އިސްތިޢުމާލު ވެސް ނުކުރޭ އޮތް މައްސަލައެއް އިނގޭތޯ. މަތީ މަރުޙަލާ ކޯޓުތަކުގައި އިސްތިޢުމާލު ވެސް ނުކުރޭ މި މައްސަލަ. އިތުރަށް ފުރުޞަތުން ވެސް މިކަމަކާ ނުހުއްޓޭ އުޅޭ، ޕީ.ޖީން ވެސް މިކަމާ ނުދޭ އޮތް މައްސަލަތައްގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ވެސް މި މައްސަލައިގައި ޖ.ރ. އިސްލާމީ ދުސްތޫރީ މައްސަލަ މައްސަލައަކަށް ވެސްޓްމިންސްޓަރި އިސްލާމީގެ އަނބިކަނބަލުން މިގޮތުގައި ވަކި ކަމަކަށް ބުނު، އަސްލުގާ އަދުލުއިންސާފުން މިގައި ހުރި އެ ބޭނުމާގެ ވަޒީފާގެ ފަރާތުން ލިބިފައި ހުރި ބައިވެރިވުން ހުރިހާ އެއްޗެއްސަކަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އިސްލާމީ ދުސްތޫރުން ނިންމި ފަހުން، އަދި މާއްދާން ވެސް ފަރުވާތެރި ގުޅިފައި އޮތް ކަމަށް، އެ ޢަދުލުވެރިކަމާ ހުރި އެއްކޮޅު ވެސް މިގައި އެބައޮތް. އެއިން އެއްވެސް އެއްކަމަކުން، ކަމަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުން މައްސަލައިގެ ނިންމުން، ބަންޑާރަގައި ހިންގުމުގެ ޖީން ބޭރުން ބަޔާން ވިސްނޭ ގޮތަށް، އެ ބޭރުގެންގެ ބަދިއަރުން، ލިބިފައި ހުރި އެއްވެސް؛ ހުރިހާ ގެއްލައި ހުރިހާ އެއްކޮށް ދުސްތޫރާގައި އެ ބޭރުގެންނަކީ ކޮމިއުޓަރު ގޮތަކަށް ނިންމާފައި. އަދުލުއިންސާފު ނެރޭ ނުވިސްނާ ކަމެއް ނުނި އެ ބޭރުގެން ބަޔާންކުރުމަށް ގޮތަށް ކަމަށް، ނިންމާފައި އެކަ ކަމަށް މުޅި ރިޕޯޓުގެ އެކަ ގާނޫނުތަކުގެ. އެއާންމުކޮށް، ހަމަ އެގޮތަށް އެކަން މި ރިޕޯޓުގައި ގާނޫނުތަކުން އޮތްތާ، އަދުލުއިންސާފު ހަމަ މި ރިޕޯޓުގައި މި އޮތީ ރައްޔިތުންނަށް ކުރިއަށް ފުރިހަމަ ފަރުވާއާއި އުޅޭ މި ރިޕޯޓު ކޮންމެފަރާތެއް ވަރަކަށް ބަލާފައި މިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަދަލު ގެނެސްފައި؛ ފުރުޞަތު ވެސް ގެންނަނީ. ފުރުޞަތު ވެސް ގެންނަނީ. ފުރުޞަތުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ފުރިހަމަ އޮންނާނެ، ވަރަށް ސާފުކޮށް ފުރާނާ. ފުރާނާ. އެހެންވީމާ، އަދުލުއިންސާފު މި ރިޕޯޓު އޮތީ ހިނދުއެއް ސާފުކޮށްފައި އަދުލުއިންސާފު ހަމަ އެކަމުގެ ދަރަނިވެރިޔަކަށް ބޭނުން. ބަރަބަރު ގާނޫނީ ނުދާ ކަމަށް ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ އޮތް އެނގޭ. ފޮނިގަނޑު އަމަނާތްގެ ތަޢުލީމާ އަކަތެއް އޮތް. އޮތީ ނުހިމާ؛ ކާކުތޯ ނުހިމާ؟ ކާކުތޯ ބަރަބަރު ކުރަނީ؟ އެ އެނގޭނެ ފުރުޞަތު ވަރަށް ސާފުކޮށް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަތް ޢިއްޒަތްތެރި މެމްބަރުން އަދި ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާނަން. ފުރުޞަތު ވަނީ ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޔެޤީ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދަށް ފުރުޞަތު. އެއަރވެސް ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޔެޤީ މެންބަރަށް.

<u>ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދޭ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު. ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ޖަލްސާ ސިއްރުކޮށްގެން ކުރިއަށްގެންދަން ތާއީދުކުރާ ވޯޓަކަ ދަންނަވަން. އެގޮތަށް ތާއީދުކުރާ ވޯޓަކަ ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވޯޓަކަށްއެހުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތައްޔާރުވެލައްވާ! އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. ފުރުޞަތު އެދިވަޑައިގަންނަވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އެއީ އިއްޔެގައި އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީގައި ވޯޓުން އަހުރެން ކުރިއަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކުރެއްވި، ވާހަކަދެއްކުން، ހުށަހެޅުންތައް ފުރުޞަތުދިނުމަށްފަހުގައި ވޯޓަކަށް ދަންނަވާނީ. އެހިސާބުން ކަންކަން ފާހަގަކުރުމުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓަކަށް ނެގޭނެ އިއްޔެ ކޮމިޓީ މެދުކަނޑާލައިގެ ވެސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަސްތަކީ ނުކުރަން؛ މިހާރު އެއް ހުށަހެޅުން އެބަ އޮތް ތަޅުމަށް ފޮނުވަން ވޭތުން އަހަން ވެސް ހުށަހަޅައި، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު ހުށަހަޅައި ފަރާތުން ވޯޓަށްދާގޮތް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު ބޭނުންކުރައްވާ އޮތް ހުށަހެޅުމާއި. އެހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ނިމުމެއްނުން. އެހެންނަމަވެސް، އެގޮތުން ވެސް ޖެހޭ; އަޅުގަނޑު ޖެހޭ ހުށަހެޅުމެއް މި ތާކީ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރުން ފުރުޞަތު އެދިލުންދީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަސްތަކުރުނުކުރަން އެއްކޮށް ކޮމިޓީގައި މި އަޅުންޖެހުކުރުމުގައި މި ވާ މަސައްކަތްގައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅި ނިމުމަކަން ވާނީ، އެގޮ ހުރިހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރުން ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވާ ކަންކަމަށް، ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާ ހުށަހެޅުންތަކަށް ފުރުޞަތުދިނުމަށްފަހުގައި އަޅުގަނޑު އަހަން ދީނީ. އެހެންނަމަވެސް ކޮމިޓީ ސިއްރުކުރުމާ ދޭތެ ގޮތުން ހުށަހެޅުމަށް ހުރިހާ ގޮތުން ނިންމައި އަޅުގަނޑު ގަވާއިދާ ގޮތުން އިތުރަކަށް ހުރިހާ ވެސް. ދެން ކޮމިޓީ ސިއްރުކުރުމާދޭތެރޭގައި ކޮމިޓީ ސިއްރުކުރުމަކީ ނުހަމަ ކަމެއްކަމަށް ކޮށްދާއިރާގެން ގަވާއިދުން ބާރުލިބޭ ގާނޫނުއަސާސީގެ 167 ވަނަ މާއްދާ ސިފައިން ބައްދަލުވުމުގައި ބާރުލިބޭ، ގަވާއިދުގެ 146 ވަނަ މާއްދާއި 179 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ބާރުދީފައިވާ ކަންކަމަށް ރިޔާއަތްކުރަން ކަމަށް. 179 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި، ކޮމިޓީގެ އަނބު ސިއްރުކުރެވޭ ކުށެއްވެއްޖެން ގޮތުގައި ކަމަށް. ސިއްރުކުރުމަށް ސަބަބުތަކެއް ބާރުލިބެ (ނ)ގައި. 1- ދައުލަތުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ވާނަމަ ފުރުސަތު ހުރިތޯ ގޮސްނު ތަންފީޒުކުރުމާ ދިފާޢުކަމަށް ހުރި މައުލޫމާތު، އެކަހެޅުންތައް މައުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން. 3-މިފަދަ ޚަސީސްކަމެއްގެ ނުވަތަ މިފަދަ ދެކެވޭ ދޭދޭ މުޢާމަލާތުގައި ބަދަލުވުމެއް ނުވަތަ މިފަދަ ކަމެއް ޚާއްސަ މިހެން މެދުގައި ހިފެހެއް ފުރުޞަތެއް ލިބުނު މައުލޫމާތު ހިއްސާކުރުމަށް ބާއްވާ ބައްދަލުވުމެއް ވެސް. މިގައި އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު ޝާހިދު ހުށަހެޅުއްވީ އެފަދަ ގޮތަކަށްތޯ ބަލާނީ. އަޅުގަނޑު

ގަބޫލުކުރަނީ، 179 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށަށް ފެތޭ ކަމަށް. އެހެންކަމުން، އޭގެ ދަށުއިން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިލް ދެއްކެވި ވާހަކަތަކާ ހަވާލާދީ ޝާހިދު އެ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅުއްވީ. އެހެންވީމާ، އޭގެ ދަށުއިން ކޮމިޓީ ސްޓްރަކްޗަރާ ގުޅޭ ގޮތުން ވޯޓަކަށް އެދިގެން ކަމަށް. އެ ހާލަތް އޮތް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު މިހާރު ވޯޓަކަށް އަހާނީ، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ހުށަހަޅުއްވާ ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ ހުށަހެޅުއްވުން ވޯޓަށް. މި ކޮމިޓީ ސްޓްރަކްޗަރަށް؛ ނޫން، ނޫން، އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް އަހާފައި ފުރުޞަތުއަރުވާނަން. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަމޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވޯޓަށް އަހާފައި. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީ ސްޓްރަކްޗަރަށް ފެނޭތޯ އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް މި އަހަނީ. ކޮމިޓީ ސްޓްރަކްޗަރަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން؛ ވަގުތުކުރައްވާ! އިސްމާއީލް ނިޒާރު މަޖެސްޓިކުރައްވާ! އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް މި އަހަނީ ކޮމިޓީ ސްޓްރަކްޗަރަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަށް. (ވޯޓުދެއްވުން) ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް 5 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވި. ޖުމްލަ ހާޒިރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާއީލް ނިޒާރު، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު، ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޝްރަފް ރަޝީދު، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްސައްތާރު މުޙައްމަދު، ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރިޔާޒް. ނޫން، ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑު މި ގެންދަނީ އިނގޭތޯ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑު މި؛ ކޮމިޓީ ސްޓްރަކްޗަރަށް ފެނިވަޑައިނުގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަށް. ކޮމިޓީ ސްޓްރަކްޗަރަށް ފެނިވަޑައިނުގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަށް. (ވޯޓުދެއްވުން) އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވޯޓުދެއްވާފައެއްނުވޭ. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވަން ބޭނުންފުޅުނުވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަށް. ކުރިއަށް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާފީން ބަޔާން. އެހެންކަމުން، މި ވަގުތު ކޮމިޓީއަށް ހަމަޖެހުނީ ކޮމިޓީގެ މެމްބަރުން 5 މެންބަރުން ކޮމިޓީ ސްޓްރަކްޗަރަށް ހާމަކުރައްވާ ވޯޓުދެއްވައިފި، ކޮމިޓީ ސްޓްރަކްޗަރު ފާސްވެއްޖެ. ކޮމިޓީ ކުރިއަށްގެންދިޔަ ސިޔާސީ ބައްދަލުވުމުގެ ޖަލްސާއި.

(ކޮމިޓީގެ ފުރަ ބައި ކުރިއަށްގެންދެވި ސިޔާސީ ބައްދަލުވުމުގެ ޖަލްސާއެވެ.)